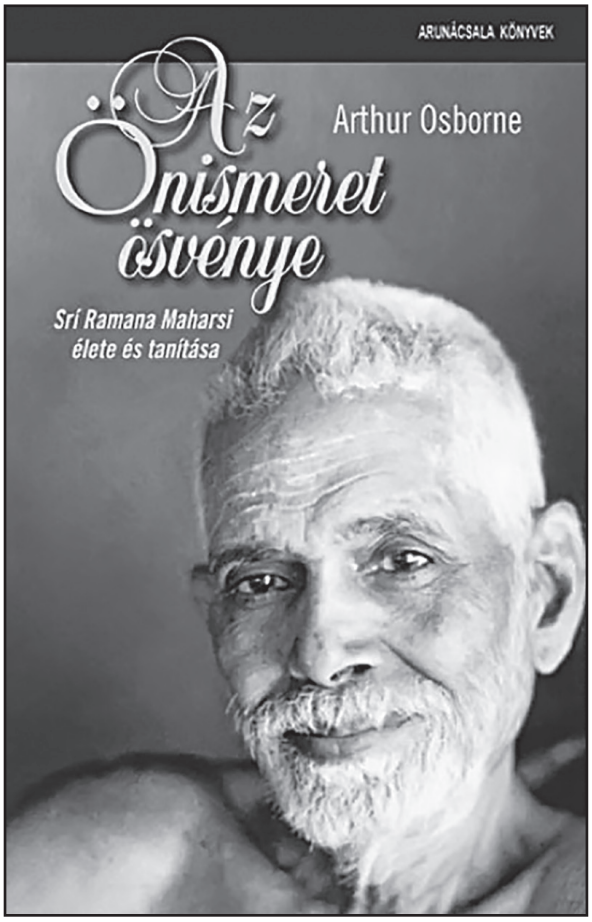
Arthur Osborne
AZ ÖNISMERET ÖSVÉNYE
Srí Ramana Maharsi élete és tanítása
Ford. Malik Tóth István, 311 oldal (Budapest, 2011, Filosz)

Ez a könyv azon kevesek egyikét mutatja be, akinél az elmélet és a gyakorlat egybeesett, aki azt tanította, amit élt, és aki azt élte, amit tanított.

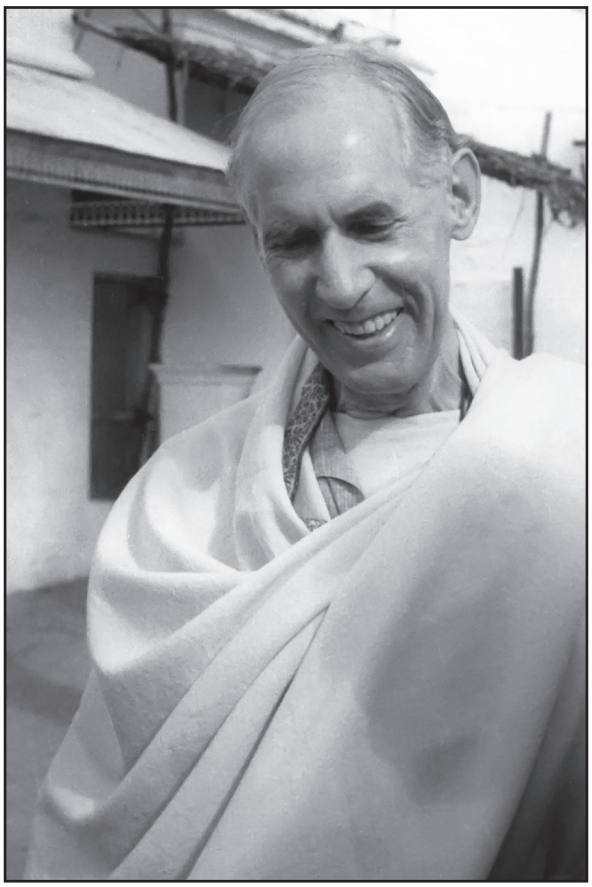
Arthur Osborne műve egy tizenkilencedik-huszadik századi indiai szent, Srí Ramana Maharsi életével és tanításával ismerteti meg az olvasót. Az angol író a második világháborút követően szabadult egy japán internáló táborból, és azonnal Tiruvannámalaiba költözött, ahol a szentéletű indiai is élt, és ahol családja várta. Már korábban lenyűgözte mindaz, amit Maharsiról és Maharsitól olvasott, s a fényképek is, amelyek a Szvámít ábrázolták, de – talán a túlzott elvárások miatt – első személyes találkozásukkor nem tett rá különösebben nagy benyomást. Sok barátja biztosította arról, hogy a Maharsi nem *guru*, vagyis nem fogad tanítványokat. Ez a nézet egészen Kárttikaí ünnepéig élt az angol író elképzeléseiben, amikor is Bhagaván Srí Ramana Maharsi szvámítól úgynevezett csendes beavatást nyert. Erről egy másik könyvében, *A szent hegy bölcsé*ben így ír: *„Bhagaván pamlagján pihent, én pedig az első sorban foglaltam helyet előtte. Ő felült, rám tekintett, és összeszűkült szemei szinte keresztülhatoltak rajtam. Olyan átható volt a tekintete, olyan meghitt és mégis olyan intenzív, hogy nem találok rá szavakat. (…) S ezután jött a csend, a mélységes béke, a leírhatatlan könnyűség és boldogság. Ezt követően a Bhagaván iránti szeretet növekedni kezdett szívemben, és érezni kezdtem erejét és szépségét.”* Ez a *guru*ja iránti szeretet tökéletesen tükröződik a most tárgyalt könyvében is. Olyan művet sikerült adnia a világnak, amely méltó módon adja vissza Ramana Maharsi egyszerű, érthető és természetes stílusát.

Az írás nem száraz adatokkal teli életrajz, hanem élettel teli elbeszélés, mely főleg – ahogy követői nevezték – Bhagaván személyes visszaemlékezései miatt ilyen. Kifejezetten előnye, hogy tanítását és különböző életeseményeit párhuzamosan tárgyalja, noha két fejezetben, a kilencedikben *(Advaita)* és a tizennegyedikben *(Upadésa)* külön is kitér tanítására és útmutatásaira. Ez utóbbiak kapcsán érdemes megjegyezni, hogy az ifjú Venkataráman (a későbbi Ramana Maharsi) semmilyen szellemi képzésben nem részesült. Erről ő maga így beszélt: *„Azelőtt [ti. a Felébredés előtt] nem olvastam könyveket, kivéve a* Périjapuránamot *és a* Bibliát*, valamint egy kicsit Tájumánavartól és a* Téváramból*. (…) Nem tud-*

tam még, hogy létezik egy mindennek alapját alkotó Lényeg vagy személytelen Valóság, melytől sem Ísvara [a személyes Isten], sem én nem különbözünk. Később, (…) amikor a Ribhu Gítát *és más szent iratokat hallgattam, (…) ráébredtem, hogy a könyvek elemzik és megnevezik azt, amit én intuitíven megéreztem elemzés és nevek nélkül."* (29. o.)

Ez a „megérzés" tizenhét éves korában történt. Nagybátyja házának első emeleti szobájában egyszer csak heves halálfélelem lett úrrá rajta. Elgondolta, „eljátszotta" a saját halálát, s elevenen keresztülvillant rajta: *„A test meghal, de az azt meghaladó Szellemhez nem férkőzhet a halál. Ez azt jelenti, hogy én a halhatatlan Szellem vagyok."* (21. o.) Ekkor ismerte fel a halhatatlan Önvalóval való azonosságát, amelynek tudata többé már nem homályosult el benne. *„Ettől a pillanattól kezdve az »Én« vagy az Önvaló hatalmas erővel önmagára irányította figyelmét. A halálfélelem egyszer s mindenkorra eltűnt, és a feloldódás az Önvalóban innentől fogva töretlenül folytatódott."* (21. o.)

Ezután megismerkedünk otthona elhagyásának, Tiruvannámalaiba történő utazásának és az emellett elterülő Arunácsala hegyen történő letelepedésének körülményeivel. Szó esik még arról, hogyan próbálták családtagjai, köztük édesanyja – sikertelenül – megkísérelni hazahívni. Az Arunácsala szent hegyéhez történő letelepedésével kezdetét vette *„Önmagára ébredése utáni életének második szakasza. Az első szakasz idején az elért dicsőséges állapotát még titokban tartotta, elfogadta ugyanazokat az életkörülményeket, amelyek között korábban élt, és engedelmességgel viseltetett tanárai és idősebb rokonai iránt. A második szakaszban azonban befelé fordult, teljesen figyelmen kívül hagyva a külvilágot."* (42–43. o.) Ez az időszak valóban az Önvalóban való elmerülés *(szamádhi)* jegyében telt, s a külvilággal alig foglalkozott. Nem beszélt, és az ételt is úgy kellett beleerőltetni. Azonban nem mondható, hogy

Arthur Osborne (1906–1970)

egyáltalán nem törődött volna a külvilággal. Ebben az időszakban tett szert ugyanis hatalmas műveltségére, amely *„nem a tanulás vágyából fakadt, hanem pusztán segíteni akart egyik követőjén. Palániszvámí rendszerint vallásbölcseleti műveket hozott magának, (…) ám csak tamil nyelvű könyvekhez juthatott hozzá. Ezt a nyelvet azonban alig beszélte (…). Látva Palániszvámí küszködését, a Szvámí átolvasta a könyveket, és röviden összefoglalta azok lényegi tanítását. (…) Így vált műveltté majd minden erőfeszítés nélkül. Ugyanígy tanult meg később szanszkrit, telugu és malajálam nyelven azáltal, hogy elolvasta a hozzá hozott könyveket, és a feltett kérdésekre a megfelelő nyelven válaszolt."* (52. o.)

Új életének ezen szakasza fokozatosan váltott át a harmadikba, mely a minden ember irányába kiáradó kegyelem időszaka volt, s *„mely fél évszázadig tartott. Ez alatt az ötven esztendő alatt delelő napként ragyogott mindenkire, aki felkereste őt."* (43. o.) Ha ezt az időszakváltást mindenképpen valamilyen eseményhez kellene kötni, 1912-es, második halálélménye lenne az, ugyanis valószínűleg *„ez jelentette a végét annak a folyamatnak, melynek során a külsőségeket illetően Srí Bhagaván visszatért a teljesen »normális« életvitelhez."* (87. o.) A könyv teljes egészében fontos és érdekes, de a magam részéről az ezt tárgyaló szakaszt tartom a leglényegesebbnek, itt ugyanis egy olyan beszámolóval találkozunk, amely a halál tudatos átélésének benső tapasztalatát mutatja be. Srí Bhagaván így írta le a történteket: *„Az előttem elterülő táj eltűnt, mintha kizárta volna a látóteremből egy, a szemem előtt elhúzódó fényes fehér függöny. (…) [A] fejem kóválygott, a vérkeringésem és a légzésem pedig leállt. A bőröm elkékült. (…) Határozottan éreztem Vászudéva Sásztrí fogását és reszketését, s hallottam panaszszavait, sőt értettem jelentésüket. Bőröm színének elváltozását szintén láttam, és éreztem, hogy megállt a vérkeringésem, és abbamaradt a légzésem. Tudatosságom szokásos árama abban az állapotban is folytatódott. A legcsekélyebb mértékben sem féltem, és nem éreztem szomorúságot a test állapota miatt. (…) Ez az állapot úgy tíz-tizenöt percig tartott. Ekkor hirtelen rázkódás futott végig a testen, és a vérkeringés hatalmas erővel újraindult, akárcsak a légzés, a test pedig minden pórusából izzadni kezdett. (…) Ekkor kinyitottam a szemem, felálltam, és így szóltam: »Mehetünk.«"* (86. o.)

Tanítása és útmutatásai annak a jegyében zajlottak, hogy elvezessenek ama tudatosságig, amelyben nincs többé különbség én és nem-én, tapasztaló és tapasztalt világ között, s amelyet az *advaita* (nem-kettős) kifejezés jelöl. Ez egy tapasztalati valóság, amelyet Maharsi tizenhét éves kora óta nem hagyott el, s amelyben élet és halál kettőssége – mint ahogy a fenti példa mutatja – megszűnik. Nem pusztán egy filozófiát tanított tehát, hanem egy ehhez a tapasztalathoz vezető gyakorlati módszert, melynek lényege az önkutatás. *„Ennek megfelelően, ha az ember a »Ki vagyok én?« kutatása által folyamatosan keresi az Önvalóját, akkor felismerheti azonosságát az Egyetemes Léttel. (…) Srí Bhagaván tanítása rendkívül gyakorlatias volt. Bármilyen elméletet csak a követők egyéni szükségleteinek megfelelően és a kérdéseikre adott válaszként, illetve mint a gyakorlás számára elengedhetetlen alapot fejtett ki. (…) Az ember most és mindörökké a halhatatlan Önvaló, a jelenlegi és minden más életen túl, de ha csak hall róla vagy elhiszi, az nem elég; törekednie kell a felismerésére."* (121–122. o.) Ramana Maharsi tanításának lényege tehát az volt, hogy az embereket, akik felkeresték, erre a felismerésre ösztökélje; minden szava és cselekedete ezt szolgálta.

Sok mindenről lehetne még írni: szóbeli tanításairól, *„természetes és minden feszélyezettségtől mentes"* viselkedéséről, a végtelen kegyelemről és szeretetről, amellyel az emberek és állatok irányában viseltetett, az Arunácsala hegyhez fűződő viszonyáról, verseiről és egyéb műveiről, a körülötte kialakult kolostor életrendjéről, hihetetlen béketűréséről és nyugalmáról. Ez utóbbi tükröződik azon szavaiban is, amelyeket élete utolsó napjaiban mondott: *„Azt mondják, meghalok, de nem megyek sehová. Hová is mehetnék? Itt vagyok."* (283. o.) Erre rímel a *Jóga Vászistha* azon versszaka, amelyet daganatos megbetegedése megjelenése után nem sokkal kifejtett: *„Hiába hasítják szét karddal a dnyání [az a bölcs, aki elérte a végső tudást] testét, az nincs hatással rá, hiszen ő a forma nélküli, tiszta Tudatosságként ismerte fel magát. A kandiscukor nem veszíti el az édességét, hiába törik szét vagy zúzzák össze."* (276. o.)

Olyan könyvről van szó, amely bár egy hindú környezetben élő szent emberről és tanításáról szól, mégsem csak a hindúk vagy a hinduizmus iránt érdeklődők számára érdekes. Srí Ramana Maharsinak – többek között – muszlim, párszi és keresztény követői is voltak. Bhagaván üzenete tehát egyetemes és minden vallási formát meghaladó.

Kaifis Bence

Armin Risi
DER RADIKALE MITTELWEG
Überwindung von Atheismus und Monotheismus
432 oldal (Rottenburg, 2009, Kopp Verlag)

A kortárs svájci szerző ebben a művében is kristálytiszta és kikezdhetetlen logikával nagy horderejű, lényegi és sorsdöntő kérdéseket tárgyal, oly módon, hogy a manipulatív, globális erőknek eddig be nem hódolt individuum, közösség és szervezet abból erőt meríthet küzdelmeihez.

A *Radikális középút (Felülemelkedés az istentagadáson és a monopolizált istenhiten)* érdemei közül:

Képessé tesz a kihasználó, szolgaságba taszító, manipulatív és a segítő, felszabadító, inspiráló erők közötti különbségtételre: legyenek azok materiálisak vagy spirituálisak, evilágiak vagy túlvilágiak.

Lerántja a leplet a nyilvánvaló és mesterien leplezett manipulatív ideológiákról egyaránt – a materialistától a demagóg monoteistán át a hamis ezotériáig –, legfőképpen azokról, melyek az „emberiség javát akarván", valójában romlásba, a megsemmisülés felé taszítják.

Az addig elsősorban materiális szükségleteivel elfoglalt, s magát kizárólag anyagi természetével azonosító ember rádöbbenhet valós, örök szellemi identitására. Ez utóbbi felismerésével és tudatosításával kivonhatja magát az őt félelemmel és vágykeltéssel rabságban tartók befolyása alól, s valódi vigaszra, erőre lelhet megpróbáltatások idején.

Megjelenhetnek olyan mozgalmak, melyeknek tagjai embertársaikat eredendően örök, szellemi lényeknek tekintve – azon túl, hogy ebben az átmeneti materiális létezésben is kézzelfogható segítséget tudnak nyújtani – a túlvilági örök üdvösségük felé tartó útjukon inspirálni és a manipulatív, kihasználó szellemi-materiális erőkkel szemben védelmet nyújtani tudnak.

Részletek a műből:

„Kell-e hinni a reinkarnációban? Nem. Nem kell hinni benne. A reinkarnáció nem egy dogma, hanem egy relatív princípium. Eredendően szellemi individuumokként örökkévaló lények vagyunk – s ebben a tekintetben – halál és születés nem érint bennünket. (…)

Vallásos, nem monoteista ideológiát követő, hanem az isteninek tudatában lévő emberek a reinkarnáció kérdéséhez úgy is viszonyulhatnak, hogy nem feltétlenül tartják azt »tévtannak«, »eretnekségnek«. Tisztelettel tudomásul veszik, hogy az újjászületés mellett szóló érvek hihetőek és igazolhatóak, s azok semmilyen módon nem mondanak ellent a judaizmus, a kereszténység és az iszlám lényegi tanításának. (…)

A reinkarnáció perspektívája a nyugati kultúrában, s kezdetben Indiában is a titkos tanok részét képezte, mivel *a karma és újjászületés téves értelmezései* végzetes félreértésekhez vezethetnek. Mint például azon ezoterikus tanok, melyek azt hirdetik, hogy mindannak, ami az emberrel történik, saját maga az oka; »az áldozat valójában az elkövető«; »minden úgy jó, ahogy van«; »alapvetően semmiben sincs semmi kifogásolnivaló«; »minden egy szükséges tapasztalatszerzés«; »minden egy«; »minden Isten« – ha *minden*, akkor a gyilkosság, hazugság, háború stb. is. Az efféle ezoterikus féligaz-